

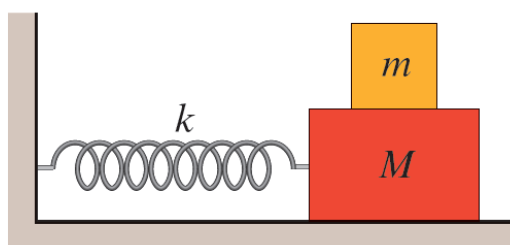
Kapitola 15

- 11** Poloha harmonicky kmitajícího tělesa je popsána vztahem

$$x = (6,0\text{ m}) \cos\left((3\pi \text{ rad}\cdot\text{s}^{-1})t + \frac{1}{3}\pi \text{ rad}\right).$$

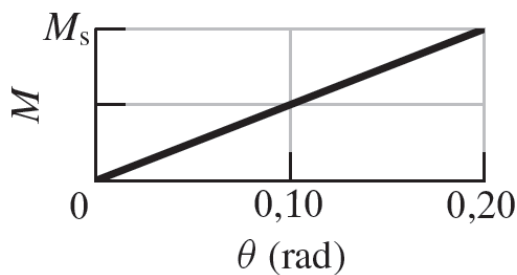
V čase $t = 2,0\text{ s}$ stanovte (a) výchylku tělesa, (b) rychlost tělesa, (c) zrychlení tělesa a (d) fázi pohybu. Dále určete (e) frekvenci a (f) periodu kmitů.

- 24** Dvě tělesa s hmotnostmi $m = 1,8\text{ kg}$, $M = 10\text{ kg}$ a pružina o tuhosti $k = 200\text{ Nm}^{-1}$ jsou uspořádány podle obr. 15-34 na vodorovné hladké podložce. Činitel statického tření mezi oběma tělesy činí $0,40$. Jaká může být největší amplituda harmonických kmitů soustavy, má-li se zabránit smekání mezi oběma tělesy?

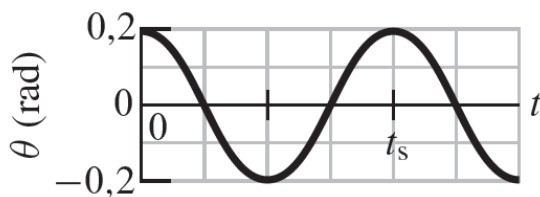

OBR. 15-34 Úloha 24

101 Torzní kyvadlo je tvořeno kovovým kotoučem a drátem připejčeným k jeho středu. Drát visí svisle, horním koncem je upevněn ve svěráku. Na obr. 15-57a je znázorněna závislost velikosti momentu síly M (potřebného na udržení kotouče v dané poloze) na úhlové výchylce kotouče θ ($M_s = 4,0 \cdot 10^{-3} \text{ N}\cdot\text{m}$). Kotouč pootočíme o úhel $0,200 \text{ rad}$ a uvolníme. Závislost úhlové výchylky θ na čase pro vzniklé torzní kmity je znázorněna na obr. 15-57b, kde $t_s = 0,40 \text{ s}$. (a) Určete moment setrvačnosti kotouče vzhledem k ose procházející jeho středem. (b) Jaká je největší velikost $|\text{d}\theta/\text{d}t|$ úhlové rychlosti kotouče? (*Pozor*, abyste nezaměnili (konstantní) úhlovou frekvenci harmonických kmitů s (proměnnou) velikostí úhlové rychlosti kotouče, obě veličiny značíme stejným písmenem ω . *Tip*: Potenciální energie E_p pro torzní kyvadlo je rovna $\frac{1}{2}\kappa\theta^2$ v analogii s pružinovým oscilátorem, kde $E_p = \frac{1}{2}kx^2$.)

(a)

(b)

OBR. 15-57 Úloha 101

Kapitola 16

84 (a) Napište rovnici příčné postupné sinusové vlny, která se šíří na struně v kladném směru osy y s úhlovým vlnočtem 60 cm^{-1} , s periodou $0,20\text{ s}$ a s amplitudou $3,0\text{ mm}$. (b) Předpokládejte, že při šíření této vlny kmitají jednotlivé elementy struny ve směru osy z . Jaká je největší příčná rychlost elementů struny?